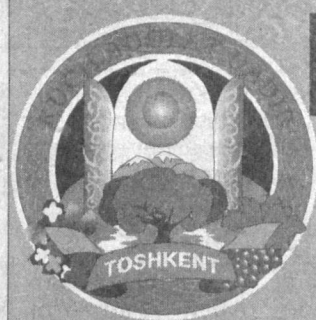




ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Газета 1966 йил 1 июлдан
чиқа бошлаган

Шаҳар ижтимоий-
саноат газетаси

№ 46 (9.085)

1998 йил

22 апрель, чоршанба

Сотувда эркин нархда

ҚУРИЛИШ МАСАЛАЛАРИ МУҲОКАМА ҚИЛИНДИ

Пойтахт ҳокимлигида шаҳар қурилиш ташкилотларининг бу йил биринчи чорагидаги ишлари яқунлари бағишланган кенгаш бўлди. Кенгашда тегишли вазирлик ва идораларнинг, Тошкент шаҳри ва туманлар ҳокимликларининг раҳбарлари иштирок этдилар. Кенгаши Бош вазирнинг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков бошқарди.

Тошкент шаҳри ҳокими К. Тўлаганов, «Ўзғужойжамгармабанк» бошқаруви раиси Т. Азимов, «Тошкент-тўйжойинвестқурилиш», «Ўзсанотхўжаликқурилиш» корпорациялари раҳбарлари Т. Зокиров, О. Орипов, «Ўз-деҳқончиликқурилиш» бирлашмаси раҳбари О. Йўлдошев ва бошқалар уй-жой ҳамда бошқа иншоотларни қуриш қандай бораётгани тўғрисида ахборот берди. Кенгаш иштирокчилари асосий эътиборни ишдаги мавжуд камчиликларга қаратиб, бу камчиликларни бартараф этиш йўллари кўриб чиқилди, қурилиш ташкилотлари биринчи ярим йилликда амалга ошириши лозим бўлган вазифаларни белгиладилар.

Кенгашда Бош вазир ўринбосари, макроиктисодиёт ва статистика вазир Б. Ҳамидов сўзга чиқди.

Кенгашда Бош вазир ўринбосари Р. Юнусов иштирок этди.

(ЎЗА).

«БОЛАЛАРНИ МАКТАБГА ТАЙЁРЛАШ»

Бугун
республика Халқ таълими вазирлиги ҳамда шаҳар Халқ таълими бош бошқармаси «Таълим тўғрисида»ги Қонун ҳамда Кадрлар тайёрлаш бўйича миллий дастурни амалга ошириш доирасида ана шу мавзуда амалий анжуман ўтказмоқда.

Анжуман қатнашчилари икки кун давомида

болаларни мактабга тайёрлашда янги педагогик технологияларни қўллаш, босча ва мактаб ҳамда оила, маҳалла ва аёллар кўмиталарининг ҳамкорлигидаги иш тажрибалари билан танишиш мақсадида пойтахтнинг Чилонзор, Собир Раҳимов, Шайхонтоҳур ва бошқа туманларидаги мактабга тарбия болалар муассасалари, мактаблар, маҳалла кўмиталарида бўладилар. Улар, шунингдек,

Тошкентдаги 71-болалар босчаси қошидаги саводхонлик марказида мактабга таълим муассасаларига топширилмаган болалар ва уларнинг ота-оналари учун ташкил этилган, ўзбек ёзувига асосланган лотин алифбосига ўргатиш ҳамда Ҳамза туманининг 531-болалар босчасида ота-оналар учун ташкил этилган машгулотларда иштирок этадилар.

Биз республикада ҳукумати, шаҳар ҳокимлигининг ҳар томонлама қўллаб-қувватлашини яқиндан ҳис этиб, ўзимиз баҳарлаётган ишнинг янада самарали бўлишига интилоқдамиз. Эндилда қиммат турадиган

ПОЙТАХТНИНГ БИР КУНИ

Иқтисодиёт • Ижтимоий соҳа • Маданият

ана шу техникага хизмат кўрсатадиган ҳайдовчилар билан шартномалар тузмок-дамиз. 27 апрелда Жанубий Кореяга ахлат ташийдиган машиналарга хизмат кўрсатадиган таъмирловчи ишчилар таърифа ўрганиш учун жўнаб кетадилар. Ҳозирнинг ўзидаёқ бу машиналарга 7-автобус парки негизда сервис хизмати кўрсатиш масаласи ҳал қилинди.

Жаҳон банки, Европа тик-ланиш ва тараққиёт банки, республика ҳукумати томонидан ишлаб чиқилган истиқболли лойиҳалар кўлами ҳақида ҳар қанча гапирса арзийди. Уни ҳаётга тадбиқ этиш тўрт босқич бўйича амалга оширилади. Биринчи босқич шаҳар ҳўжалигини юк ортидиган, ювадиган, тўғлайдиган техника билан тўғлайдиган жиҳозлашни кўзда тутди. Иккинчи босқич эса чиқиндиларни саралашни кўзда тутди, учинчи босқич шаҳар чиқиндиларини таъмирлаш ва тўғлайдиган жиҳозлашни ва тўртинчи босқич эса қарийб 25 минг контейнерни харид қилишни талаб этади. Бу лойиҳа 1999 йилнинг январидан бошлаб қучга қиради, уни ҳаётга жорий этишни ниҳоят 2002 йилгача давом этади.

ми масалаларига бағишланган кенгаш бўлиб ўтди.

● «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий компанияси Франциянинг «Эрбас индустри» компаниясидан учинчи А-310 самолётини оладиган бўлди. У шу йил ўрталаридан бошлаб асосан халқаро йўналишлар бўйлаб парвоз қилади.

● Дунёда машҳур «Интернейшнл Хералд трибюн» нашриёти вакиллари Ўзбекистонда бўлиб, бир қанча маҳаллий ва қўшма корхоналар фаолияти билан танишдилар. Дунёнинг 180 мамлакатига тарқаладиган «Хералд трибюн» газетаси яқин сонларидан бирида 8 саҳифа Ўзбекистон ҳақидаги материалларга ажратилиши режаланмоқда.

ЖАҲОНДА

● Америка Қўшма Штатларида расмий ташриф билан келган Туркменистон Президенти Сапармурод Ниёзов бугун давлат котиби Мадлен Олбрайт, эртага эса Президент Билл Клинтон билан учрашди. Ушбу ташрифда иккита ахдлашувга эришиш мўлжалланган. Жумладан, АҚШ Туркменистон газини Каспий дегизига остидан Озарбайжон ва Грузияга, сўнг Туркияга узатадиган қувурни лойиҳалашга 750 минг доллар ажратиш ниятида. Айни пайтда туркменистонлик муҳандис нефтьчилар ва қишлоқ ҳўжалиги мутахассислари Америкада малака оширадилар.

● Белоруссия Президенти Александр Лукашенко бугун бир кунлик ташриф билан Германияда бўлади. У бу ерда ташкил этилган Белоруссия кўргазмасининг очилиш маросимига иштирок этади.

● Буюк Британия Бош вазир Энтони Блэрнинг Яқин Шарқда ташрифи натижасида Исроил ва Фаластин раҳбарлари 4 майда Лондонда ўзаро музокараларни бошлашга розилик бердилар. Анча вақтдан буён тўхтаб қолган бу музокараларни АҚШ ва Европа Иттифоқи воситачилигида ўтказиш кўзда тутилмоқда.

● Эрон ва Ироқ расмий вакиллари икки давлат чегарасида учрашиб, 8 йиллик уруш пайтида қўлга олинган ҳарбий асирларни ўзаро айирбошлаш ҳақида музокаралар ўтказдилар. Бундан илгари икки давлат ҳарбий асирларни ўзаро айирбошлашга келишиб олган эдилар.

● Мўғулистон Президенти бутун ҳукумат истеъфосини қабул қилди.

● Кеча Молдова янги парламентининг биринчи сессияси иш бошлади. Маълумки, сўнгги сайлов яқунларига кўра, парламентдаги нисбатан кўпчилики коммунист депутатлар ташкил этади.

● Россия чет элларга қурол-яроғ сотишни янада қўпайтириш ниятида. Ҳозир Россия қурол-яроғ экспорт қилиш бўйича дунёда АҚШдан сўнг иккинчи ўринни эгаллаб турибди.

● Эквадор авиакомпаниясига қарашли «Боинг-727» самолёти Богота шаҳри яқинида қояга урилиб кетиши оқибатида фалокатга учради. Ундаги 51 йўловчи ва 10 нафар экипаж аъзосининг ҳаммаси ҳалок бўлган, деб ҳисобланмоқда.

НЕМИС ЖУРНАЛИСТЛАРИ БИЛАН МУЛОҚОТ

Ўзбекистонга сайёҳлик мавзусида ёзувчи германиялик бир гуруҳ журналистлар келди. Улар орасида «Экспресс», «Бригитте», «Франкфуртсун-рундшау», «Райнцайтунг» газеталари муҳбирлари, шунингдек бир нечта мустақил журналистлар бор.

КЕЧА

немис журналистлари пойтахт ҳокимлигида қабул қилиндилар. Тошкент шаҳар ҳокимининг биринчи ўринбосари Аҳмаджон Миржалилов уларга мамлака-

тимиз ва унинг пойтахти, шаҳар иқтисодиёти ва маданий ҳаёти, немис фирма ва компаниялари билан ҳамкорлик, сайёҳликни ривожлантириш учун кўрилатган чора-тадбирлар тўғрисида гапириб берди, журналистларнинг қўпгина саволларига батафсил жавоб қайтарди.

Германиялик журналистлар кеча Хивага учиб кетдилар. Улар бир ҳафта давомида шунингдек, Бухоро, Шахрисабз ва Самарқанд шаҳарларида ҳам бўладилар.

Хабарингиз борми?

«АЛП ЖАМОЛ БАНК» ИШ БОШЛАДИ

Куни кеча «Алп Жамол банк» ҳусусий очик акционерлик банки ўз фаолиятини бошлади.

— Тошкент шаҳрида ҳозирча ягона бўлган банкнингнинг низом фонди 40 миллион сўмни ташкил этади. Ходимларимиз банклар бажарадиган барча операцияларни ҳозиржавоблик билан амалга оширади. Улар банк тизими хизмати бўйича иш тажрибасига эга бўлган моҳир ва тажрибали мутахассис-

лардир, — дейди ана шу шундай машиналарнинг навбатдаги туркуми келгандан сўнг пойтахтимизнинг бошқа туманларида ҳам бу техникалар ана шундай хайрли юмушни бажаришга киришади. Ихтисослашган «Махсустрас» транспорт корхонасининг бошлиғи Бахтиёр Мамадалиев яқинда Жанубий Кореядан келтирилган ва саф тортган турган 48 та ахлат ташийдиган ва 10 та юкни ўзи ағдардиган машиналар турган худдага бизни бошлаб борди.

— Бундан буён, — дейди ҳамроҳимиз, — шаҳримизни тозалаш муаммоси анча тез ва самарали ҳал бўлади. — Бунинг боиси аввало шундаки, ушбу муҳим муаммонинг ҳал этилишига республикада ҳукумати жуда катта эътибор қаратмоқда. Чунки ана шу муаммо остида шаҳар аҳолисининг соғлиғи, қолаверса турли юкмули хасталикларнинг тарқалишига ров қўйиш масаласи турибди. Маълумки, шу йилнинг бошида Бош вазирнинг биринчи ўринбосари Исмоил Жўрабеков раислигида бўлиб ўтган эпидемияга қарши кураш факултетида комиссиянинг мажлисида шаҳарнинг озодлиғи масаласи муҳокама этилган эди. Кейин эса Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Санитария қонунларини бузганлик учун жавобгарлиқни қўпайтириш тўғрисида»ги Фармони қа-

Талъат ЮСУПОВ.

Теннис

ЖУРНАЛИСТЛАРНИНГ «БОЙЧЕЧАК» МУСОБАҚАСИ

Пойтахтда қалам тебратётган журналистлар ҳам энди уларининг теннис мусобақасига эга бўлишди — Ўзбекистон оммавий ахборот воситаларини демократлаштириш ва қўллаб-қувватлаш ижтимоий-саноат фонднинг Тошкент шаҳар бўлими пойтахт спорт кўмитаси билан ҳамкорликда «Бойчечак» теннис турнирини ташкил этди.

КЕЧА

«Пахтакор» теннис кортида «Бойчечак» мусобақасининг тантанали очилиш маросими бўлиб ўтди.

Сўнг «Хуррият», «Спорт», «Народное слово», «Ўзбекистон футбол», «Матрифат», «Тошкент ҳафтанома», «Ташкентская правда», «Молодёжь Ўзбекистана» ва бошқа матбуот нашрлари, Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги журналистлари қизикли беллашувлари бошлаб юбордилар. Айниқса, рақибларини йирик ҳисобларда енган Абрар Ялалов («Ўзбекистон автомобильчиси»), Алексей Комилов («Молодёжь Ўз-

бекистана»), Алимурод Мамадалиев (ЎЗА)ларнинг уйини ишқибоз ва мутахассисларда яхши таассурот қолдирди.

Чорак финал баҳсларида С. Даниловни 6/0 ҳисобида енган А. Ялалов, А. Кузьмин устидан 6/1 ҳисобида ғалаба қозонган А. Мамадалиев, шунингдек мураккаб беллашувларда ўз рақиблари устидан устун келган Д. Михайлов ва А. Комиловлар ярим финалга йўлланма олишди.

БУГУН

«Пахтакор» кортида ярим финал ва финал беллашувлари бўлиб ўтди. Финал уйинида А. Ялалов, А. Комилов устидан 6/1 ҳисобида ғалиб чиқиб, 1-ўринни эгаллади.

Турнир ғолибларига Ўзбекистон оммавий ахборот воситаларини демократлаштириш ва қўллаб-қувватлаш ижтимоий-саноат фонднинг Тошкент шаҳар бўлими, «Хуррият» газетаси томонидан ажратилган қимматбаҳо совғалар топширилди.

Дилшод ИСРОИЛОВ.



Тошкент обод ва ораста бўлиши

ЯНГИ ВА ЗАМОНАВИЙ ТЕХНИКА

пойтахтимизнинг озода бўлишини таъминлайди

«Махсустрас»га қарашли бўлган катта ҳажмли ва кишида таассурот уйғотадиган бу машиналар ҳадемай ҳозир ўзи турган манзилни ўзгартиради. Янги ва замонавий бу машиналар шаҳримизнинг бешта туманида — Акмал Икромов, Юнусобод, Чилонзор, Шайхонтоҳур ва Мирзо Улугбек туманларидаги маҳаллий ва саноат чиқиндиларини чиқариб ташлашдек осон бўлмаган ишни бажаришга киришади.

Кейинчалик, яъни ана шундай машиналарнинг навбатдаги туркуми келгандан сўнг пойтахтимизнинг бошқа туманларида ҳам бу техникалар ана шундай хайрли юмушни бажаришга киришади. Ихтисослашган «Махсустрас» транспорт корхонасининг бошлиғи Бахтиёр Мамадалиев яқинда Жанубий Кореядан келтирилган ва саф тортган турган 48 та ахлат ташийдиган ва 10 та юкни ўзи ағдардиган машиналар турган худдага бизни бошлаб борди.

— Бундан буён, — дейди ҳамроҳимиз, — шаҳримизни тозалаш муаммоси анча тез ва самарали ҳал бўлади. — Бунинг боиси аввало шундаки, ушбу муҳим муаммонинг ҳал этилишига республикада ҳукумати жуда катта эътибор қаратмоқда. Чунки ана шу муаммо остида шаҳар аҳолисининг соғлиғи, қолаверса турли юкмули хасталикларнинг тарқалишига ров қўйиш масаласи турибди. Маълумки, шу йилнинг бошида Бош вазирнинг биринчи ўринбосари Исмоил Жўрабеков раислигида бўлиб ўтган эпидемияга қарши кураш факултетида комиссиянинг мажлисида шаҳарнинг озодлиғи масаласи муҳокама этилган эди. Кейин эса Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Санитария қонунларини бузганлик учун жавобгарлиқни қўпайтириш тўғрисида»ги Фармони қа-

тилган. Биринчи босқичда улардан 100 таси монтаж қилинади. Кейин эса кўзда тутилган барча 650 таси монтаж қилинади.

Шаҳар ҳокимининг қарорига биноан худудларини тозалашнинг янги тизимини жорий этиш ҳам ишда муҳим омил бахш этади. Бу тизим шаҳар худудий-фойдаланиш бирлашмаси ҳузурида санитар-тозалаш бўйича бошқарманинг, туман ҳокимликларидан эса унинг дирекциясининг ташкил этилишидир. Эндилда улар бюртмачи сифатида нафақат автойўлмехбазалар билан, балки чиқиндиларни ташийш учун машиналар ажратишга қодир бўлганлар билан ҳам ва шартлар бажарилмаганлиги ҳолатларида эса бошқалар билан қайтадан бюртмалар тузиш-



лари мумкин. Юнусобод туманидаги саноатдан ўтказилган ана шу усул ўзининг ҳар томонлама самарадор эканлигини кўрсатди ва эндилда у шаҳарнинг бошқа туманларида кенг ёйилмоқда.

Демак, техника билан таъминлаш борасидаги ишлар жонлиниб кетди. Бинобарин, шундай экан, шаҳримизнинг мавзе ва қўчалари ҳам ораста бўлиши керак.

жуда ҳам муҳимдир. Уларнинг шаҳарнинг озода бўлишига манфаатдорлиги, маданиятидан қўчаларимиз, майдонларимиз ва мавзела-римизнинг санитария ҳолати шунчалик яхши бўлади.

(ЎЗ Мухбиримиз).
СУРАТЛАРДА: янги машиналар ва контейнерлар.
Рустам Шарипов олган суратлар.

БУГУНГИ КУН НАФАСИ

МАМЛАКАТИМИЗДА

● Президент Исмоил Каримов 20 апрель куни Европада ҳавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилотининг амалдаги раиси, Польша Ташқи ишлар вазири Бронислав Геремекни қабул қилди. Бронислав Геремек Олий Мажлисида, Ташқи ишлар вазирлигида, Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси миллий марказида ҳам бўлди.

● Имом ал-Бухорий таваллудининг 1225 йиллиги юбилейига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича ташкилий кўмита аъзоларидан бир гуруҳи Бош вазирнинг биринчи ўринбосари, ушбу кўмита раиси Исмоил Жўрабеков бошчилигида Челақ туманидаги Хартанг қишлоғида буюк ҳадисшунос олим ёдгорлик мажмуаси қурилиши билан танишди, қўлуг санага ҳозирлик кўриш билан боғлиқ бошқа масалалар муҳокама этилди. Ташкилий кўмита аъзолари, шунингдек, Нақшбандия тариқатининг машҳур алломаси Маҳдуми Аъзам мақбарасида амалга оширилаётган бунёдкорлик ишлари билан ҳам танишдилар.

● Наманган вилояти ҳокимлигида бу ерда Президент фармонлари ва ҳукумат қарорлари қандай бажарилаётганини таҳлил этган Президент девонининг назорат инспекцияси ходимларидан иборат комиссиянинг иш яқунлари муҳокама қилинди.

● Олий Мажлисида Инсон ҳуқуқлари бўйича вакил ҳузуридаги Инсон конституцион ҳуқуқлари ва эркинликларига риоя этиш бўйича комиссиянинг кенгайтирилган мажлисида ўтган йилги иш яқунлари муҳокама этилди. Мажлисида Олий Мажлис кўмиталари, Конституцион суд, ҳуқуқ-тартибот органлари, ҳукуматга қарашли бўлмаган ташкилотлар ва оммавий ахборот воситалари вакиллари ҳам иштирок этдилар.

● Олий суд пленумининг навбатдаги мажлисида иқтисодиёт соҳасидаги қонунларнинг қўлла-ниши билан боғлиқ масалалар кўриб чиқилди.

● Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Ўзбекистондаги ваколатхонасида хотин-қизлар таъли-



Кунни кеча шахримиз алп ўғлонларини ҳарбий хизматга кузатиш маросими бўлиб ўтди. Бўлажак посбонлар мағрур ва тантанавор саф тортиб турарди. Чунки улар Ватан ҳимояси қанчалик шарафли бурч эканлигини чин юракдан ҳис этаётган эдилар. Негаки, энди улар ўз Ватанларининг оқсойишталлигини қўриқлашдек шарафли ва масъулиятли вазифани бажарадилар.

Тантанали кузатув маросимидан ота-оналар, туман маҳаллаларининг оқсоқоллари, бўлима командирлари сўзга чиқиб, йигитларни ҳарбий хизматни бошлаётганликлар билан қутлаб, хизматни аъло даражада ўташларини истаб қолдилар. Бўлғуси аскарларнинг ҳарбий хизмат ҳақидаги тасаввурлари, айниқса акаларининг бу тўғридаги қимматли маслаҳатларини айтиш вақтида ҳаёлларидан ўтказётганлигини уларнинг нигоҳларидан-да сезса бўлади. Шу топда отамнинг «Ҳали хизматга борганингда ота-онанинг қадри биласан» деган ўғитлари беҳосдан ёдимга тушди. Ҳа, албатта, йигитлик бурчининг улкан масъулияти ҳам шунда бўлса керак.

Биз маросимда иштирок этган ота-оналар, командирлар, фахрийлар ва бўлажак аскарлар билан суҳбатлашдик.

● Левон ШАХНАЗАРЯН, зобит:

— Бугунги кунда йигитларимизни ҳарбий хизматга қақришдан олдин уларни аскарликка тайёрлаш борасида қандай ишларни амалга оширишимиз долзарб вазифа бўлиб қолмоқда. Менимча, аввало мактаб ёшидан бошлаб бўлажак посбонларимизни ҳам жисмоний, ҳам руҳий жиҳатдан армияга тайёрлаб бориш лозим. Бунда уларнинг оилавий шароити, дунёқарши, қи-

зиқувчанлиги каби бир қатор ҳислатлари муҳим аҳамият касб этади. Албатта, бу борада туман мудофаа бўлиmlарининг қилаётган ишлари мақсадга мувофиқдир.

кўнглим завқ-шавққа тўлди. Сабаби, бир вақтлар бизни ота-оналаримиз ҳам мана шундай тантанавор вазиятда ҳарбий хизматга кузатишган эди. Бугун фахрланса

Баҳорги қақриқ

ТАНТАНАВОР КУЗАТИШ



Бизни ўйлантираётган бир масала бор — негандир ота-оналар фарзандларини ҳарбий хизматдан олиб қолишга ҳаракат қилишди. Мен ўйлайманки, ҳарбий хизмат ўта муҳим жиҳати билан қадрланган бўлиши керак. Чунки Ватанни ҳимоя қилиш хизмати ҳаммага ҳам на-сиб этавермайди.

● Собиржон ОХУНЖОНОВ, истеъфодаги генерал-лейтенант:

— Бу йил баҳорги мавсумдаги илк қақриққа ташриф буюрдиму

арзийдиган, илмли, жисмонан бақувват ёшларимизни қўриб, яна бир бор мустақиллигимизга шарафлар айтгун келади. Мана, шавқ мудофаа ишлари бошқармаси томонидан бўлажак ҳарбий аскарларга ҳаётида асосатидан энг зарур буюмлар беришди. Бундай жаннатмакон юрт яна қайда бор? Ватанинг ҳар бир қарич ери муқаддасдир. Муқаддас тупроқ учун хизмат қилиш эса энг шарафли бурчдир.

● Акмал ФАЙЗИЕВ, «Истиклол» маҳалласи оқсоқоли:

— Республикада маҳаллаларнинг роли тобора ошиб бораётган бир шароитда, маҳаллалар оқсоқоллари, фаоллари ёшларнинг тарбиясига ҳам катта аҳамият бермоқда. Жумладан, бу борада турли тадбирлар, учрашувлар ва бошқа анжуманлар ўтказилмоқда. Шунингдек, бизлар фарзандларимизни хизмат жойларига санъаткорлар билан бориб маданий-маърифий учрашувлар ўтказиб, уларнинг хизмат шароитлари билан яқиндан танишиб келмоқдамиз.

● Собир Раҳимов туманидан хизматга қақрилган Баҳодир ҚОДИРОВ:

— Албатта, хизматга бориш ҳар бир йигитнинг эзгу орузига айланиши керак. Ҳозир мен жуда хурсандман. Чунки катта орузим ушломқда. Йигитлар учун хизмат катта тажриба, ҳаёт мактабига айланиб қолиши керак. Мен тушунамки, биз нафақат хизматга, балки дўстлар орттиришга, ҳаётни чуқурроқ тушуниш учун ҳам бораётганимизни, албатта хизматни аъло даражада адо этиб, қайтишга ҳаракат қиламиз...

Хуллас, бу каби кўтаринки руҳдаги суҳбатларимиз қизгин давом этди. Айниқса нуруний отахонларнинг оқ йўл тилаб айтган дуолари-ю йигитларимизнинг очик юз билан хизматга отланишлари ҳамма-ҳамма қалбидан умумий фахр туйғуларини уйғотди.

Очил ҲАЗРАТОВ.

СУРАТЛАРДА: тошкентлик йигитлари Ватан ҳимоясига тантанавор кузатиш маросимидан лавҳалар.

Рашид Галиев олган суратлар.

Танловлар

ҚОНУН БИЛИМДОНЛАРИ

Тошкент шаҳар Адлия бошқармаси, шаҳар халқ суди, Ички ишлар бош бошқармаси, Халқ таълими бош бошқармаси ҳамда «Қамолот» жамғармалари ўзаро ҳамкорликда ўтказган «Сиз қонунни биласизми?» деб номланган қўриқ-танлов ўз нихоясига етди.

Танлов Шайхонтоҳур туманидаги 324-мактабда ўтказилди. Унинг якуний босқичида шахримиз туманларидан қилиб деб топилган энг кучли жамоалар — Чилонзор туманидаги 200-мактаб, Яқкасарой туманидаги 319-мактаб ва Шайхонтоҳур туманидаги 141-мактаб ўқувчилари ҳуқуқ соҳасидаги билимларини намойиш этдилар.

Ўқувчилар танлов шартларига яхши тайёргарлик кўрганликлари билан бир қаторда ўзига хос бадийи қишқилари билан ҳам мутахассислар олқишига сазовор бўлдилар. Дарҳақиқат, мустақил юртимизда демократик ҳуқуқий давлат пойдеворлари барпо этилаётган бир пайтда бундай қўриқ-танловларнинг ўтказилиши катта тарбиявий аҳамиятга эгадир.

Қизиқарли ўтган танлов шартларидан сўнг жамғарилган баллар якунига кўра биринчи ўринни 319-мактаб, иккинчи ўринни 200-мактаб, учинчи ўринни эса 141-мактаб ўқувчилари эгалладилар. Танлов қилинган таъкидотчилар томонидан ажратилган совғалар топширилди, жамоаларнинг барча иштирокчилари эса

«Қамолот» жамғармаси шаҳар бўлимининг дипломлари билан тақдирланди.

— Қўриқ-танловнинг «Сиз қонунни биласизми?» деб номланишидан ҳам ўқувчиларнинг қонунларимизга қай даражада аҳамият бераётганлиги, уларнинг бу борада эгаллаган билимлари ва дунёқарашларини яна бир қара имтиҳондан ўтказиб эканлиги қўриқиб турибди, — дейди «Қамолот» жамғармаси Тошкент шаҳар бўлими раисининг ўринбосари Нафиса Иброҳимова. — Фарзандларимизнинг қонунларини яхши билишлари келажақда жамиятда ўзларининг муносабати ўринларини эгаллашларида жуда катта аҳамиятга эгадир. Зеро, Конституция моддалари ва қонунларни билмаслигимиз, бугунги кунда айрим жиноятларга билмасдан қўл уриш ва бошқа ноҳўя ишларга олиб келмоқда.

Эндиликда барча жойларда аҳолининг, айниқса ёшларнинг ҳуқуқий билимларини ошириш мақсадида бир талай ишлар амалга оширилмоқда, булар келажақда ўз мевасини беради.

Одил РАИМОВ.

XXI аср бўсағасида жамиятни ҳар тарафлама жадал ривожлантиришда инсон салоҳияти ҳал қилувчи аҳамият касб этмоқда. БМТ тадқиқотларига кўра бугунги кунда инсон салоҳияти иқтисодий ўсишнинг 60 фоизини таъминлаётган экан.

Чуқур ислохотлар ва ўзгаришлар йўлидан бораётган Ўзбекистонда ҳам жамиятнинг олий бойлиги — инсон салоҳиятига катта аҳамият берилмоқда. Давлатимиз раҳбари Ислам Каримов ўзининг «Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: ҳавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари» асарида таъкидлаб ўтганларидек: «Инсон салоҳияти» энг фаол, энг бунёдкор омил бўлиб, у мамлакатнинг ислохотлар ва туб ўзгаришлар йўлидан тинимсиз илгарилаб боришини таъминлаб беради».

Инсон салоҳияти дейилганда, энг аввало, унинг юксак маънавияти билан билимдонлик даражаси тушунилади. Шунинг учун ҳам мустақиллик йилларида республикамизда қишлоқ-ривмиз маънавиятини юксалтириш ва билимдонлик даражасини ошириш давлат сиёсати даражасига кўтарилди.

Бевосита давлатимиз раҳбари ташаббуси ва иштирокида ишлаб чиқилган ҳамда Олий Мажлисининг қўқизинчи сессиясида қабул қилинган Қадрлар тайёрлаш бўйича Миллий дастур ҳамда «Таълим тўғрисида»ги Қонун Ўзбекистонни жаҳоннинг энг тараққиёт этган мамлакатлари қаторига олиб чиқишда оламшумул аҳамиятга эга бўлди.

Республикамиз мислсиз янгилини ва ўзгаришлар даврини бошидан кечираётган ҳозирги вақтда ушбу дастурий ҳужжатларнинг қабул қилини-

матия университети, Жаҳон тиллари университети, Тошкент иқтисодиёт университети, Тошкент аграр университети номлари маълум ва машҳур бўлиб бормоқда.

Иқтидорли ёшларнинг чет элда ўқилиши қўллаб-қувватловчи «Умид» жамғармасининг ташкил этилганлиги катта аҳамиятга эга бўлди. Агар ўтган йили ушбу жамғарма ҳисобидан 150 нафардан кўпроқ энг қобилиятли йигит-қизларимиз АҚШ, Буюк Британия, Франция, Германия, Япониянинг энг обрўли университетларида билим олиш имконига эга бўлган бўлсалар, бу йил бу миқдор икки баравардан ҳам кўпрокка ошди.

Республикамизда таълим ва кадрлар тайёрлаш тизимидаги ислохотлар бирмунча узоқ муддатга мўлжалланган. Ҳозир унинг энг масъулиятли ва мураккаб — ўтиш даври давом этмоқда. 2000 йилгача бу йўналишда кўп ишларни бажариш зарур. Улар орасида энг муҳими, ушбу соҳада ислохотларни бевосита амалга оширадиган педагог кадрларни тайёрлаш ва ўқув юртлари моддий-техник негизини тубдан янгилашдир.

Барча турдаги таълим муассасаларида жаҳон андозалари даражасидаги ва бозор иқтисодиёти талабларига мос юқори малакали кадрлар тайёрлаш учун жорий этилаётган ўн икки йиллик узлуқсиз таълим, фан ва ишлаб чиқариш салоҳиятидан фойдаланиш жуда муҳимдир. Ҳозирги вақтда таълим муассасалари, энг аввало умумтаълим мактабларининг моддий-техник негизини мустаҳкамлаш учун зарур чора-тадбирлар қўрилмоқда. Бунда замонавий мутахассисликлар буюртма истеъмолчилари ҳисоблан-

Миллий дастур

ИНСОН САЛОҲИАТИ ВА ТАРАҚҚИЁТ

ши ҳаёт талаби эди. Маълумки, Ўзбекистон мустақилликка эришиб, ўз тараққиёт йўлини, бугунги кунда бутун дунё томонидан эътироф этилган ривожланишнинг «ўзбекча модели»ни ишлаб чиқиш ва амалга оширишга киришар экан, таълим ва кадрлар тайёрлаш устувор йўналишлардан бири сифатида белгиланди. Истиклолнинг дастлабки йилларидаёқ «Таълим тўғрисида»ги қонун қабул қилинди. Таълим тизимини ислох қилиш, унинг миллий заминларини мустаҳкамлаш чора-тадбирлари қўрила бошланди. Ҳусусан, янги турдаги ўқув юртлари — лицей ва коллежлар ташкил этишга, замон талабига мос дарслик, дастур ва қўлланмалар яратишга киришилди. Бозор иқтисодиёти талаблари асосида ўқув юртларида янги иқтисодиклар бўйича мутахассислар тайёрлана бошланди. Вилотларда янги таълим муассасалари ташкил этилди, мавжудларининг бир қаторлари юқори таъсис низоми берилди, институтлар университетларга айлантирилди. Олий ўқув юртларига студентлар тест синовлари орқали қабул қилинишининг жорий этилиши ижтимоий адолат тамойиллари қарор топишига хизмат қилди. Хорижий таълим муассасалари, халқаро ва ҳукуматга қарашли бўлмаган ташкилотлар, жумладан, АКСЕЛС, АЙРЕКС, Америка Коллежлари Консорциуми, Тинчлик Корпуси, (АҚШ), Конрад Аденауэр фонди (Германия), Британия Кенгши (Буюк Британия) ва бошқалар билан ҳамкорлик алоқалари йўлга қўйилди.

Бирок, айтиш керакки, бугунги ўзгаришларга қарамайдан амалдаги таълим тизими давлатимизда изчил амалга оширилаётган туб ислохотлардан орқада қолаётганлиги тобора равшанроқ кўзга ташлана бори. Чунки яқин вақтгача республикада 600 га яқин иқтисодик бўйича мутахассис тайёрлаб келинар, мамлакат учун шунча иқтисодик зарурми, деган саволга эса тайинли жавоб йўқ эди. Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги томонидан ўтказилган таҳлиллар уларнинг тенг яримига бугунги кунда эҳтиёж йўқлигини кўрсатди. Бунинг устига кадрлар тайёрлашда номуносибликка ҳам йўл қўйилди. Чунки, тараққиёт этган давлатларда олий маълумотли бир муҳандисга ўрта махсус маълумотли 4-5 нафар техник ходим тўғри келгани ҳолда, бизда бир муҳандисга бир техник тўғри келар экан.

Шунингдек, бугунги бозор иқтисодиёти шароитида ислохотларни муваффақиятли амалга оширишга қодир мутахассисликлар, айниқса, банк ва молия, ҳуқуқшунослик, халқаро иқтисодий муносабатлар, журналистика иқтисодиклар бўйича кадрлар етишмаслиги аққол кўзга ташланди.

Бу ва яна кўпгина бошқа ҳаётий муҳим муаммолар таълим ва кадрлар тайёрлаш тизимини тубдан ислох қилиш заруратини туғдирди.

Ўзбекистонда амалга оширишга киришилган бу ўзгаришлар мустаҳкам негизга асосланганлигини алоҳида таъкидлаб ўтиш жоиз. Республикада аҳолисининг таълим даражаси юқорилиги билан ажралиб туради.

Бугунги кунда 400 га яқин олий ва ўрта махсус таълим муассасаларида 350 мингдан кўпроқ ёшлар ўқимокда ва касб эгаллашпти.

Республикамизда таркиб топган университет марказлари мамлакатимиз ташқарисида ҳам катта обрў эътибор қозонмоқда. Айниқса, Тошкент ва Самарқанд давлат университетлари, Жаҳон иқтисоди ва дипло-

ган корхона ва ҳўжаликлар, ҳиссадорлик жамиятлари ва фирмалари, компаниялар ва банклар имкониятларидан кенгрок фойдаланиш айниқса муҳимдир.

Бунинг учун эса биринчи галда иқтисодиклар, малака даражасига кўра мутахассисларга бўлган умумдавлал талаблари истиқболни пухта белгилаб олиш керак. Бугунги бозор иқтисодиёти шароитларида айтиллик, бирор корхона махсулот ишлаб чиқариш учун «буюртмалар портфели»ни шакллантирмасдан ишлаб олмагандек, олий ва ўрта махсус ўқув юртлари ҳам ҳўжалик ва ташкилот субъектларининг у ёки бу турдаги қадрларга «буюртмалар портфели»сиз фаолият кўрсатишлари қийин. Талаб ва тақлифга асосланган бозор муносабатлари худди шуни тақозо этади.

Шундай экан, кадрлар тайёрлаш жараёнини амалга оширишда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг мувофиқлаштирувчи роли ортади. Бу бизнинг ҳозирги мавжуд таълим муассасаларимиз фаолияти ва йўналишларини тубдан ислох қилишнинг ҳаётий зарурат қилиб қўймоқда.

Кадрлар тайёрлаш бўйича миллий дастурда белгиланган вазифаларни рўёбга чиқаришда Вазирлар Маҳкамаси томонидан яқинда қабул қилинган «Академик лицейлар ва касб-хунар коллежларини ташкил этиш ва уларнинг фаолиятини бошқариш тўғрисида»ги қарор жуда катта аҳамиятга эга бўлди. Ушбу қарорга биноан Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг ўрта махсус, касб-хунар таълими маркази ташкил этилди. У лицей ва коллежлар фаолиятига оид барча масалаларни ҳал этади. Шунингдек, ҳукумат қарори билан Низомий номидидаги Тошкент Давлат педагогика институтини университетга, Наманган индустриал-технология институтини эса муҳандислик-педагогика институтига айлантирилди. Шу билан бирга республика касб-хунар техника таълими ходимларининг малакасини ошириш институтини негизда ўрта махсус касб-хунар таълимининг ривожлантириш институтини ташкил этилди.

Мамлакатимизда таълим ва кадрлар тайёрлаш тизимини ислох қилиш ҳам истиклолийи ворислари ҳисобланган ёшларни чуқур билимли, маънавий баркамол, демократия ва бозор иқтисодиёти шароитларида муваффақиятли фаолият кўрсатишга қодир юқори малакали замонавий иқтисодиклар эгаларини тайёрлашга қаратилган.

Улар ҳозир Асака автомобиль, Бу-хоро нефтни қайта ишлаш заводлари, турли тўқимачилик мажмуалари, кон-металлургия комбинатлари каби иқтисодиётимиз етакчи тармоқларини жадал ривожлантиришга қодир эканликларини намоян этаётган бўлсалар, эртанги кунда улар олдида фан-техника салоҳияти жиҳатидан янада улғувроқ вазифалар пайдо бўлади. Уларни ҳам муваффақиятли ҳал этиш, Ўзбекистон тараққиётини жалдлаштириб, республикамизни энг ривожланган давлатлар қаторидан муносиб ўрин олишини таъминлаш бугун ўқув юртларида билим олаётган ва касб эгаллаётган ёшларимизга боғлиқ. Шунинг учун ҳам амалиётга жорий этила бошлаган Кадрлар тайёрлаш бўйича миллий дастур ва давлатимиз тараққиёти узвий боғлиқдир.

Исмоил СОИФНАЗАРОВ, фалсафа фанлари доктори, профессор.

Аваллари уйларнинг ташқи қўринишига қараб бир-биридан фарқ қилиш жуда қийин бўларди. Чунки, ҳаммаси бир хил — 9 қаватли эди. Эндиликда Тошкент шаҳар лойиҳалаштириш ва қайта қуриш институти томонидан тайёрланаётган лойиҳалар ўзига хос бўлиб, замон талабига, қолаверса буюртмачига ҳам, катта-катта маблаг сарфлаб олаётган хонадон эгасига ҳам қулай. «Сифат» акционерлик қурилиш бошқармасига қарашли «Баланд қурилиш» қурилиш бошқармаси иш юритувчиси Жолғас Қодиров билан суҳбатлашганимизда бу фикримизнинг яна бир исботини топдик.

Ҳақиқатан ишда силжи бўлаётганини қўриб, қўзинг қувонади. Чунки бизнинг бошқармамиз бундан икки йил аввал ҳам асосан баланд бинолар қураётган эди. Даставвал Форобий кўчасидаги уй-жой қурилиши бизга топширилганда тўғриси биров иккидан эдик. Қурилишда ўн икки йилдан бери ишлаётган бўлсам, ўшанда биринчи бўлиб бош пуратчи бўлиб иш бошлаганмиз. Ҳозирги кунда Форобий кўчасидан ўтиб қолгудек бўлса, қурган уйларимизни қўриб дилимиз яйрайди. Қўриниши ҳам, жойлашиши ҳам ўзгача.

— Форобий кўчасидаги уйларнинг буюртмачиси «Ўзуйжойжамгармабанк»давлат ҳиссадорлик жамияти бўлган эди. Бу уйларнинг буюртмачиси ким?

— Ҳозир шахримизда аҳолини уй-жой билан таъминлаш борасида фақат «Ўзуйжойжамгармабанк» шуғулланмоқда. Чунки банк қурувчилар билан фуқаролар ўртасидаги масъулиятли воситачи — таъминотчи вазифасини бажаради. Шунинг учун ҳам Миробод тумани худудидан жой олаётган бу уйларнинг буюртмачиси «Ўзуйжойжамгармабанк» давлат ҳиссадорлик жамиятидир. Лойиҳачи ҳар

КУРИЛИШ БЕТАКРОР ЛОЙИҲАЛАР

хонадонга мўлжалланган. Фақат пишган гиштдан қурыламиз.

— Аввалги қурилган уйлар ҳам пишиқ гиштдан, тўрт қаватли бўлган, шундайми?

— Тўғри, керакли қурилиш материаллари бир хил, аммо лойиҳасида фарқ бор. Чунки тўрт қаватли уйнинг ўлчами 161 квадрат метр бўлишига қарамай айвони кенг. Ҳар бир хонадонга алоҳида қир ёйиб, қуриштиш жойи бор. Агар эътибор қилган бўлсангиз 90-йилларгача қурилган уйларнинг айвонлари тор, устига-устак, ванна-ҳўжат-хона бир жойда, хонадон соҳиблари ювган қирларини тўғри келган томонга осиб қўйишган. Бу бир томондан қўйинмас, арзимас нарса бўлиши мумкин. Миллий урф-одатимизга кўра ювилган қирлар кўзда четроқда бўлиши керак. Демокчилик, лойиҳачиларимиз биров бўлса-

да миллийликка ёндошганлар. Мана шунисидан жуда хурсандимиз.

— Қурилиш материалларининг таъминоти қандай бўлапти?

— Ҳозирча ёмон эмас. Олмалик гишт заводидан келаётган пишган гишларнинг сифати яхши. Шунга ҳамоҳанг 3 та бригаддан ташкил топган 35 та қурувчи жадаллик билан меҳнат қилмоқда. Бригадирлар Татьяна Кривола, Володя Цой, Шукрулло Назаровлар ишни самарали ташкил этиб, аҳиллик билан меҳнат қилишга тайин. Иш жараёни шундай давом этса 25-уйини мустақиллигимизнинг етти йиллигига тақдирлашми.

— Уч сменда ишни ташкил этиш керак дейилса, ташкил этамиз, аммо биз қурувчиларга ҳам етарли шароит яратилса жуда яхши бўлар эди, — деб суҳбатимизга қўшилди гишт терувчилар бригадаси бошлиғи Татьяна Кривола. — Ишдан сўнг наридан бери юз-қўлни чайиб, кийимларни алмаштириб кетамиз, аммо шаҳар транспортга чиқишга тўғри келади. Атрофдагилар нохуш қараш қилган вақтда, ҳафа бўлиб кетасан одам. Овқатлаш учун наҳотки битта вагончани тўғрилаб беришолмас. Айтавериб чарчадик. Тўғри, баҳона билан иш битмайди, аммо инсон саломатлиги мукаммал бўлса, ҳар қандай ҳолатда ишлашга қодир. Чехов кўчаси билан «Миробод» бозори оралиғида жуда катта қурилиш кетяпти. Биздан бошқа яна бир нечта қурилиш бошқармалари бор. Уларни ҳам худди мана шу муаммо қийнамоқда.

Гули АБДУЛЛАЕВА.

Республикамиз билан хорижий давлатлар ўртасида турли соҳаларда ҳамкорлик тобора ривож топиб бормоқда. Ана шу ҳамкорлик алоқалари халқ таълими тизимида ҳам кенг йўлга қўйилмоқда. Биз яқинда Ўзбекистон Давлат-жаҳон тиллари университетининг немис филологияси факультетида бўлиб, бу ерда немис тили муаллимаси бўлиб ишлаётган, Германиялик мутахассис Фрау Карин Шмидт хоним билан суҳбатлашдик.

— Фрау Шмидт хоним, марҳамат қилиб айтингчи, хорижда муаллима бўлиб ишлаш учун нега айнан Ўзбекистонни танлагингиз?

— Нима десамикин, қисман омад, қисман тасодиф тўғрисида шундай бўлди, десам тўғрироқ бўлар. Бундай деярликнинг боиси шунки, эришилган илмий-амалий ҳамкорлик ҳамда тадқиқотлар дастурлари доирасида юртингизда ишлаш бахтига мушарраф бўлдим.

— Ўзбек ва немис талабалари ўртасида тафовут борми? Агар бор бўлса, у нималардан иборат.

— Бу ҳақда кўп гапириш мумкин. Ўзбек ва немис талабалари ўртасидаги тафовут аввало шундан иборатки, улар ёш нуктаи-назаридан бир-бирлари билан кескин фарқланадилар. Ўзбек талабаларининг кўпчилигини асосан ёшлар ташкил қилади. Немис талабаларига келсак, улар аксарият ёши бирмунча катталардан иборат. Энг ёшлари ҳам йигирмадан кам бўлмайди.

Сизларда ўқшнинг ташкил этилиши ҳам бутунлай

ҲАМКОРЛИК

«ЮРТИНГИЗДА ИШЛАШ МЕНГА ЁҚАДИ»

бошқача. Масалан, ҳар бир талаба аниқ ўқув дастури асосида ўқитилади, у хоҳлайдими хоҳламайдими, психология, иқтисод, тарих ва бошқа фанларни ўрганиши шарт. Бу — яхши, албатта. Германияда эса бундай эмас. У ерда талабалар ўқув дастурларини ўзларига қулай ва мослаб тузиб олишлари мумкин. Яна бир фарқи шундаки, бу ерда талабалар кичик-кичик (ўнта ва ундан ортиқ кишидан иборат) гуруҳларда ўқитилар экан. Бунинг фойдали ва афзал томонлари кўп. Бизда талабалар, масалан ўзим ҳам Берлинда тахсил олганман, камида юз нафар кишидан иборат бўлган катта-катта гуруҳларда ўқитиларди.

— Ўзбек талабалари салоҳияти ҳақида нима-лар дея оласиз?

— Ўзбек талабалари масалан, хорижий тилларни ўрганиш соҳасида нихоятда қобилиятли, ўқув дастурларини жуда тез ўзлаштириб оладилар.

— Шмидт хоним, айтингчи, Ўзбекистонда ўзингиз учун нима-ларни кашф этдингиз?

— Жуда кўп нарсаларни. Касб нуктаи назаридан оладиган бўлсак, бу ерда ишлаш менга жуда ёқди, айниқса, маҳаллий талабалар билан ишлаш мен учун нихоятда қизиқарли. Юртингизда икки ярим йилдан буюн яшаб, ишлаб келаётган бўлсам, турли шаҳарларда бўлиб, меҳмондўст халқингиз турмуш тарзи билан анча чуқурроқ танишиб олдим. Хусусан, ҳонадонларда бўлиб, маҳаллий урф-одатлар, анъаналарни ўргандим. Жумладан, никоҳ маросимларига меҳмон сифатида тақлиф этилиб, тўй тантаналарида иштирок этдим. Никоҳ тўйлари, оила қуриш сизларда муҳим ижтимоий мазмун касб этишини билиб олдим.

— Қадимий урф-одатларимиздан бири бўлган тўйлари ҳақида сўз очдингиз. Шу ўринда немис тўйлари ҳақида ҳам тўхталиб ўтсангиз.

— Бажонидил. Германияда никоҳ маросимлари, асосан, давлат (фуқаролик ҳолатларини қайд этиш бўлими) ва черков (евангелия, католик) томонидан расмийлаштирилади.

Тўй тантаналари эллик-олтмишта меҳмон иштирокида ресторанда ўтказилади. Келган меҳмонлар келин-куёвни совғалар билан қутлашади, уйин-кулгу, рақс, куй ва қўшиқлар билан олқишлашади.

Одатда, йигитлар йигирма ёшдан сўнг уйланадилар. Талаба бўлса, албатта, ўқини битиргандан сўнг. Демак, уйланиш ва турмуш қуриш вақтини ўртача 25 ёш ва ундан юқори дейиш мумкин.

Уйланиш (турмушга чиқиш)да давлат томонидан ёрдам бериш ҳам кўзда тутилади. Яъни, сеп учун кредитлар берилади. Ота-онадан ёрдам қўлиш унчалик урф эмас, чунки ёшлар мустақил ҳаёт кечиришга, гарчи улар кўпинча буви ва бувалари билан бирга яшашса ҳам, эрта киришадилар. Илгариги замонларда қизларнинг сеп олишлари одат эди. Бугунги кунда бу ҳолат урф бўлмади қолди, яъни турмушга чиқишда қизларга ота-оналари томонидан сеп берилмайди. Келин-куёвнинг мустақам турмуш қуришлари, кўп жиҳатдан, ёшларнинг ўзларига, уларнинг бир-бирларига бўлган меҳр-муҳаббат ва садоқатларига боғлиқ.

— Келажакдаги режаларингиз ҳусусида икки оғиз.

— Бу ерга умуман, беш йил муддатга ишлагани келганман. Насиб қилса, юртингизда яна икки ярим йил ишлаш ниятим бор.

Суҳбатдош Мирзаали АҚБАРОВ.



Бир кун устоз шоиримиз Қуддус Мухаммадийни-кига бораётсам, Абдулҳақ ака ўз дарвозалари олдида бола кўтариб турган эканлар. Қўришиб, кимлигини сўрасам, «Жияним Шахлонинг қизи» дедилар. Унга қараб «Шахло портрети» эсимга тушди. Москвадаги Третьяков галереясида кўргандим. Қизалоқ айнан Шахлонинг болалигига ўхшаб кетарди. Шу ҳақда гапирсам, севиниб: «Эҳ-ҳа, ўша ишимни 1961 йилда яратгандим. Яхши бўлибди кўрганинг», деб миннатдорчилик билдирдилар.

Аслида ҳам Абдулҳақ аканинг ҳақиқий рассомлигини «Шахло портрети» орқали 1965 йилда билгандим. Ҳали талаба эмасманми, ўзбек рассоми иши катта санъат даргоҳига қўйилганидан беҳад мамнун эдим. Қўғирчоқ ушлаб, томошабин жовдираб турган Шахло мўйбўёқларда ишонарли, ҳаётӣ, жонли тасвирланган эди.

Музейда ишлаб юрган пайтларимда, портрет устасининг ижод қилишдан ташқари тасвирий санъат ҳақида маърузалар ўқишларидан хабарим бор эди. Рассом ижодини ўрганиб, маъруза ёзиш учун учрашганимда: «Маъруза ёзиш мумкин, уни ўқиш нихоятда қийин. Одамлар қалбига йўл топа билиш керак» де-

Дунёда болаларни меҳр-шафқатли бўлишга ундовчи, ўзида буюқ қудрат мужассам жозибакор бир қўшиқ мавжуд! Бу қўшиқ — она-ларнинг алласи. Бу алла оҳанглари — она-ларнинг ширин изтироблари, орзу-умидлари ифодаси, акс садосидир. Бу аллада онаизорнинг энг ёруғ тилаклари мужассам! Шу боис ҳам болакай ҳар сафар аллани энтиқиб эшит-тади.

Алла тинглаб улғайган бола қалбига меҳр-мурувват қуртаклари унади. Зеро, она фарзандига алла айтиб, Оллоҳга муножот этади. Оллоҳдан фарзандига бахт-иқбол, узоқ умр, иймон тилайди.

Ҳозирги замон аёллари алла айтмай қўйдилар, дейишади. Йўқ, урф-одатларимиз, миллий қадриятларимиз тиклана борган сари унутилаётган қўшиқ, алла ҳам яна ўз жозибаси билан тилларга қайтиб,

либ бўлмайди. Алла нафақат бола юрагига, ҳатто катталар қалбига ҳам ширин туйғулар олиб киради.

Ривоят қилишларича қадим замонда бир зolim подшоҳ бўлган экан. У бир кун мамлакатдаги барча қўшиқчиларни чақириб, энг яхши қўшиқ танлови учун уларни навбатма-навбат қўйлашга мажбур этибди. Ва кимнинг қўшиғи ёқмаса бошини танидан жудо эттираверибди. Ахирги бир кекса онахонни келтирибдилар. У кўзларини юмиб бир ажиб қўшиқ — алла бошлабди. Шоҳ эса қўшиқ

**Юзинг босаман,
Ҳоҳламасам ҳамки
уйинг бузаман.
Кўкда юлдузлардан
маржон тизаман,
Сен ором ол кўзим,
менинг юлдузим.**

Алла... алла... аллаб... алла.

Алла қўшиқларининг ижодкори асосан хотин-қизлар бўлгани учун уларда инсоний камолотга етказувчи меҳрибон, мушфик, жафокаш оналар қалбининг саҳий, олижа-ноб садолари жаранглайверади. Ҳаёт бор экан, алла қўшиғининг оҳанглари ҳам парвоз этаверади.

Яратганга чексиз шукроналик рамзи бўлиб аллаларимиз янграйверади: **Кўксимда бир оғриқ улғаяр, ўсар, Онажон, аллангиз**

ҚАДРИЯТЛАРИМИЗ

«АЛЛА АЙТИНГ, ОНАЖОН»

Дунёнинг биринчи қўшиғи бола йиғиси бўлса, иккинчиси — алла... Мо-мо Ҳаво ҳам биринчи фарзандини кўрганда, йиғлаб Оллоҳдан мадад сўраган экан. Шундан бери бу азалий қўшиқ она-ларга мерос бўлиб қолган экан. Қизиқки, гўдак ҳам ҳеч қандай қақирикча эътибор бермагани ҳолда мусиқали алла оҳанглари-ни берилиб тинглар экан. Балки шундан аллани руҳ ва тан ўртасидаги сирли кўприк дейишар?

Табиат аёлга она бўлишдек буюқ бахт инъом этар экан, у Яратганга чексиз шукроналик туйғуларини ўз алла қўшиғи орқали изҳор этади.

Аллани қўшиқ дедик. Лекин унинг бошқа қўшиқлардан фарқи шундаки, у чақалоқ дунёга келган хонадонга айтилади. Бешиқ узра хиёл эгилган кўйи дилбандига алла айтаётган маъсуа аёл гўзаллигини дунёдаги ҳеч бир мусаввир ифода эта олмас керак. Аёлни соҳир табиатнинг ўзи кўйчи қилиб яратган. Ҳар бир она фарзандини дунёга келтирар экан, ўзи ҳам қайта туғилади. Юрагининг бир парчаси жажжигина чақалоқни унга илк бор кўрсатишганда эса гўдагини дунёга келтиргунча тортган азоблари бир зумда ёдидан чиқади. Уни қўлига олганда эса, кўзларидан сачраган меҳр учкунлари чақалоқни йўргаклаб олади. Она бағрининг қўйишдек ҳарорати-ю алласидан баҳраманда бўлган гўдак ширингина уйкуга кетади.



дилларга ҳузур бағишлай бошлади. Албатта, алла тинглаб улғайган бола қалбига меҳр-мурувват қуртаклари унади. Шунинг учунми, аллани бежиз ҳаёт қўшиғи деб аташмайди. Аёл илк бор фарзандининг бешигини қучоқлаганида, гўдагини бағрига босиб аллақандай ширин масрурлик туйғусини ҳис этганида ардоқлаш, эркалашга сўз тополмай қолганида унинг тугўнлари қўшиқ бўлиб қуюлаверади.

Юзин шудринг ювган ол лолам, Покизасан гўёки шабнам. Жаннат исин таратган болам, Дунёдаги энг катта дунём, Алла, алла, аллаб алла.

Ҳар қандай ҳолатда ҳам боланинг тинч ором олишини алласиз тасаввур қи-

давомида юм-юм йиғлабди. Чунки бу аллада халқнинг орзу-умидлари мужассам этилган экан. Оналар бола тарбиясини алла орқали бошлайдилар. Чунки алла онанинг юрак томирлари орасидан боланинг юрагига оқиб киради.

Осуда тун, ойнинг ўроғи, Алла айтиб насим ўсади. Кўприк бўлиб меҳрим сабоғи, Болажоним шодон ўсади.

Алларлар одатда оналар, бувилар, опалар томонидан болани ухлатиш пайтларида айтилади. Ҳозирги аллалар эса бутунлай бошқача мазмун касб этган. Унда хасрат эмас, балки фақат онанинг ўз боласига меҳр-муҳаббати илиқ сатрларда баён этилади.

Ҳорғин кўзларимга

Эшитган чоғим. Бир қўшиқ таралур бу олам аро. Нафасим тикилур бўғзимга маним, Бу қўшиқ ҳаётнинг ширин нидоси, Алла қатларида жоним бор, жоним. Оҳангга онанинг ўзидек мунис, Ўзидек меҳрибон — Ватан маконим. Алла айтинг бизга бугун онажон.

Субҳидам... Борлик ойдин ва осойишта. Фақат олис-олислардан она алласи қулоққа чалинади. Юракларга ларза солувчи бу қўшиқ тугамасою унинг сеҳридан сархуш бўлиб оҳанглари белангачида узоқ вақт аллала-наётган гўдакдек ҳис этсанг ўзингни.

Мухайё МИРСАЙДОВА.

ҲАМШАҲАРЛАРИМИЗ

САНЪАТ УЧУН ТУҒИЛГАН

Ўзбекистон халқ рассоми Абдулҳақ Абдуллаевни халқимиз яхши билади. Унинг энг яхши асарлари Ўзбекистон Давлат санъат музейида намоён этилаётир. «Актёр Аб-рор Хидоят — Отелло ролида», «Дехқон Назарали ота Ниёзов», «Академик ёзувчи Ойбек», «Драматург Комил Яшин», «Олим Ёлкин Тўрақулов», «Ғазалхон шоир Собир Абдулла», «Буви билан невар» каби ўнлаб портрет асарларини билмайдиган томоша-бин топилмаса керак. Ҳар томонлама пухта ишланган бу полотноларга ҳақ амак қилиб, кишининг кўзи қувнайди, завқ олади, руҳи енгил тартади.

ган эдилар. Бир қатор суҳбатларимда Абдулҳақ ака ўғит-лари менга ёрдам берди.

Янгийўл туманидаги Назарали Ниёзов номидаги жа-моа ҳўжалигида «Ўзбек рассомлари ижоди» маърузам-ни ўқиётганимда вазият ўзгарди. Қўлимда «Назарали ота Ниёзов» портретидан катталаштирилган фото нус-ха бор эди. Оқ, қора тасвирларда бўлсам, яхши кўри-нарди. Маърузадан сўнг бир йигит ўрнидан туриб: «Отамни кўргандай бўлдим. Рассомга Ғанижондан са-лом деб қўйишингизни илтимос қиламан», деди қувонч билан. Ўзаро суҳбатдан сўнг билсам бу йигит Назар-ли отанинг жиянларидан бири экан.

Абдулҳақ Абдуллаев айрим ҳамкасбларига ўхшаб яратган асарларини бирор жойга топширгандан сўнг ўз ҳолига ташлаб қўймайди. Сўраб-суриштириб хабар олиб туради. Санъат музейида ишлаб юрарканман, бир во-қеанинг гувоҳи бўлгандим. Рассомни кўрганимда ҳа-мон уялман. Сайрбонликдан сўнг пастга тушаётиб, Аб-дулҳақ акани кўриб қолдим. Кайфиятлари яхши эмас-ди. Автопортретларидан бири шикастланибди. Бундан хабарим йўқ эди. Эртаси кун таъмирлаш хонасига кир-сам «Автопортрет Сомбреро» турибди. Таъмирлаш рас-соми Абдулла ака Йўлдошевдан билсам, таъмир талаб экан. Кўзларидан бири чиндан ҳам шикастланганлиги-ни айтдилар. Наҳотки, музей ходимлари билмаса-ю рас-сом билса-я...

Абдулҳақ акани билганлар, ёр-биродарлари кўп эмас-ми, музейимизга келганлардан бири портрет шикаст-ланганлигини сезиб, шу кунийқ унга етказишган экан.

Абдулҳақ аканинг яхши хислатларидан яна бири — ўзига ва бошқаларга ўта талабчанлигидир. 1989 йили Ҳамзанинг юз йиллигига бағишланган телекўрсатувда қатнашишга таклиф этганимда: «Кеч, олдинроқ айтиш керак эди. Ҳамза образини яратганим ҳақида дарров бирор фикр айтиб бўладими, ука?» деб, рад жавоб қайтарганларидан хафа бўлмагандим. Сабаби, рассом-

нинг нозик таъблигини, шошма-шошарлик, юзакиликни ёқтирмаслигини билардим. Халол, росттўйликни ҳуш кўрардилар.

Халқ рассоми бўлгач, халқни ўйлаши, ишончини оқ-лаши шарт. Абдулҳақ ака шундайлардан. Нима яратса ҳақами халқдир. Рассом шу заҳматкаш инсонларга қу-лоқ солади, талабини баҳаришдан мутлақ эринмайди. Мисол учун бир неча йилдан бери яратиб келаётган мутафаккир шоир Алишер Навоий сиймоларини куза-тайлик. Улар яратилиши жиҳатидан бир-биридан фар-қ қилади. Буюк инсон ҳақида асар яратиб кўнгилла-ри тўлмасди. Йигирма йилдан ортиқ узлуксиз меҳнат натижасида у ўзига ҳам, халққа ҳам баравар ёқадиган Алишер Навоий портретини яратишга муваффақ бўл-ди.

Кун кеча шоир, мутафаккир Алишер Навоий номи билан аталган адабиёт музейида бўлдим. Тасвирий санъат асарлари анча-мунча экан. Абдулҳақ Абдул-лаев яратган А.Навоийнинг ўзига хос қиёфалари му-зейга янада фойз қиритибди. Кенг ҳажмида 1991 йили қиёмига етган «Алишер Навоий портрети»да юксак маҳорат жиҳолари сезилиб турибди. Мутафаккирнинг нуроний қадду қомати, ақл-заковати ишонарли акс этган. Портретда миллий томонларга ҳам амак қили-нибди.

Ижодада халқ ишончларини оқлаб, кўнгли тўлиб, ор-зу-умидларига эришган ва яхши ният йўлида яшаёт-ган Абдулҳақ ака, ижодингиз янада баракали бўлсин!

Махмуд АҲМЕДОВ,
Ўзбекистон Бадий академияси санъатшунослик
илмий-тадқиқот институти «Тасвирий санъат» бўли-
мининг илмий ходими.

СУРАТДА: Абдулҳақ Абдуллаев ишлаган «Актёр
Аброр Хидоят — Отелло ролида» асари.

ПОКЗАЛИК

КУНДАЛИК ИШИМИЗГА АЙПАНСА

«Чанг-тўзон бўлмаса, инсон минг йил яшагуси-дир», деганди Лўқмонни ҳақим. Чиндан ҳам шун-дай. Илгарилари бирон хонадонда юқумли касал-лик чикса борми, оилада ҳам, атрофдагиларда ҳам тинчлик бўлмасди. Бе-морнинг ётган хонаси, кўрпа-тўшагига фойда-ланган идишларигача де-зинфекция қилинади, озодагарчиликка алоҳида эътибор қаратиладди. Кў-ни-қўшилар ҳам ўз эҳ-тиётини қилиб, ҳамма жойни орасталарди. Эн-ди эса «У йўқ, бу йўқ» деб баҳона ахтариб, ундан ташқари бир-биримизга сансалор қилиб ўз бур-чимизни унутиб қўяпмиз.

Ҳар бир ота-она ўз фарзандларига аввало саранжом-саришталанини ўргатишлари зарур деб ўйлаймиз. Лекин ҳозир-да кўпчилик хонадон эга-лари ўғил ва қизларини меҳнатга, покизаликка ўргатишдан кўра, бозор-га ўргатишга жуда бери-либ кетдилар. Бозорда эртадан кечгача пул са-наган бола уйига келиб у-бу ишларга қарагиси келмаслиги аниқ. Биз-нингча, ўз уйини, ҳовли-сини тоза тутган одам, кўча-қуй, маҳалла озода-гарчилигига ҳам эътибор билан қарайди. Лекин шундай одамлар ҳам борки, ўз ҳовлисида чикқан ахлатни қўйишни дарвозаси ёнига тўкиб қўяди ёки қатор турган ахлат қутиларига ташлаш ўрнига унинг атрофига тўкиб кетишади.

Яна бизда шундай ёмон одат бор: кимдан-дир буйруқ кутиб тура-миз. Ўз кўчамизни, ма-ҳаллаю шаҳримизни озо-да ва покиза тутиш учун кўрсатма кутиш шартми-кан? Ахир, ҳар бир кор-хона, ташкилот ва маҳал-лалар ахли ўзлари та-шаббўс кўрсатсалар,

орасталикни кундалик ишларига айлантирса-лар, бизнингча фойдадан ҳоли бўлмасди. Мана барчамиз кўриб тургани-миздек Наврўз шодиёна-сининг нишонланиши муносабати билан ҳамма жой орасталанди, минг-лаб одамлар бу ишга жа-лб этилди. Ахир бу иш-ни ҳар кун баҳарсак бўладику. Фақат оёғина эътибор, бирозгина кунт

керак ҳолос. Бундан бир неча йил аввал эрталаб ишга отла-нар эканмиз; кўча суғурув-чилар аллақачон ўз иш-ларини тутган бўлардилар. Энди эса кўпчилик фар-рошлар эрта тонгда эмас, одамлар ишга, юмушга от-ланган пайтда кўча чанги-тадилар. Ахир бу нафақат атроф-муҳитга, одамлари-миз соғлиғига ҳам зарар-ку, айниқса мактабга от-ланаётган фарзандлари-миз кийимларига бу ғу-борлар қўнади, ана шу ча-нглари ютади. Бу сани-тария қоидаларига ҳам тўғри келмайди.

Шу ўринда шахримиз-да хизмат кўрсатаётган транспорт воситалари (метродан ташқари) эга-ларига йўловчиларнинг эътирозлари ўринли. Эр-талаб йўналишига отланган кўпгина автобус, трол-лейбус, трамвайларнинг ўриндик ва деразалари оилаб тозаланмаслиги кишини ажаблантиради. Транспортни ифлос қил-манглр, деб одамларга мурожаат қилаётган ҳайдовчи аввало ўзи бош-қараётган транспорт вос-итасининг тозаллигига эътибор қаратиши лозим. Ана ўшанда йўловчининг ҳам баҳри-дили очилади. Мана метрони олиб кў-райлик. Эрта тонгдан кеч-гача, йўловчиларнинг ке-ти узилмайди. Лекин ха-миша бекатлару вагонлар тоза ва озода. Чунки бу ерда тартиб-интизом мавжуд. Бошқа транспорт воситалари ҳайдовчилари ҳам охириги бекатларда автобус, трамвай, трол-лейбуслари тозаллигига эътибор берсалар фойда-дан ҳоли бўлмасди.

«Тозалик — соғлиқнинг гарови», дейди донолар. Шундай экан чанг ва тур-ли хил микробларнинг кў-пайишига ўзимиз сабаб бўлмайлик. Касал оқти-риб уни даволагандан кў-ра, олдини олган маъқул. Шу сабабли покизалик ҳар бириимизнинг диққат марказимизда туриб, кун-далик юмушларимиз ка-торидан ўрин олгани маъқул.

Анвархон АҲМАДҚОРИ
ўғли,
Ўзбекистон халқ
маорифи алочиси.
Садриддин АҲМЕДОВ,
шифокор.



Она фарзанд учун нафақат меҳрибон зот, балки унинг билим олиш даражасини кузатиб турувчи ин-сон ҳамдир.

Равиль Альбеков олган сурат-лавҳа.

Туғилган кун баҳонасида ўйинида ёшларда бирга ўқиган курсдош дўгонларим йиғилишди. Сухбатимиз қизиқ, анча ўтирдик. Сирдош ўртоғим — бир гапириб ўн қўлабдан Адиба негадир бу сафар кайфиятсиз эди. Хамма кетгач, уни бироз қолишга ўндадим.

— Тинчликми, Адиба, болаларинг соғ-омонми? — сўрадим сенингина.

— Ха, ҳаммаси жойида, — деди у деразага тикилганча, — хомуш тортиб.

— Паришонхотир кўринадан, кўпчилигининг олдидан сўраш нокулай бўлди.

Унинг лаблари пирпирлади, кейин бирдан йиғлаб юборди. Тинчлантириш учун мен тутган пилладаги сувдан бир-икки хўплаб бироз ўзини тутган, охирида сўз бошлади:

— Э, ўртоқжон, мен гапирмай, сен эшитма, ҳаётимда илк бор жуда оғир гуноҳ қилиб қўйдим. Мана бир ойдики, ўз ёғимга ўзим қовуриладим. Минг афсус, йўл қўйган хатоимни энди тузатишнинг иложи йўқ...

— Нима бўлди? — сўрайман хавотирланиб.

— Хали дунёдан умиди кўп, ўнда бир гули оқилмаган бир келинчақнинг бевақт ўлимга, унинг дондакекина икки ёшли ўғилчасининг онаси бўлиб қолишига сабаби бўлдим.

— Нега, тушунтириброқ гапир.

— Ўзинг биласан, «дом»дагилар билан ҳар ойда йиғилиб «гап» ўйнаймиз. Маҳалламизга янги ойда — эр-хотин кўчи келишган эди. Ўша ёшгина келинчақни кўрада-қўймай даврамизга қўшиб олдик. Навбатдаги йиғинимиз меники бўлди. Орамизда тижоратчи

аёллар ҳам бор. Ўшаларнинг зўри билан кейинги вақтларда дастурхонга ичимликлар ҳам қўйиладиган бўлди. Улар хорига қатнашадди. Ичкиликни эса худди аркаклардай ичишди. Ўзгаларни ҳам зўрлашди.

Ўша кунни даврабошимиз тижоратчи Салима одатдагидек пиллаларни тўлдирди. Хаммага бирмабир узатди. Навбат келинчақка келганда у йиманиб «Мен ичмайман» деди. Лекин Салима: «Қа-

кўчада ширингина ўғилчасини етаклаб кетаётган унинг эрининг маънос чеҳрасини кўриб кўнглим бузилиб кетди...

Адиба йиғлапти-ю менинг кўз ўнгимда кунча автобусда бўлиб ўтган воқеа гавдаланарди:

«Бешёғоч» бекатига келиб тўхтаган автобусга бирин-кетин ўнча аёл чиқди. Улар ичкилик сархушдан бир-бирларига гап бермай баланд овозда сўзлашарди. Афтидан зифатдан қайтишарди. Еним-

Ўйлаиб қолдим. Ахир бу аёллар оғизларидан келаётган ичкиликнинг ноҳуш ҳиди билан турмуш ўртоғи, фарзандлари ёнига қандай келиб боришади? Минг қилса ҳам у аёл — она-ку! Эртага узатилажак қизларига, хонадонига таъзим билан кириб келган келинига ибрат бўладиган — она-ку!

Янги «дом»га кўчиб келганимизда аёллар гап ўйнашмоқчи бўлишди. Шунда кўшиллардан бири ичкилик бўлмаса қўшилишини айтди.

Муносабат

АЁЛ ҚЎПИДАГИ ҚАДАХ

ни олинг оповси, сафимизга қўшилдингиз, биринчисини албатта олсангиз», деб туриб олди. Унга мен қўшилдим. Хуллас «бир ёқадан бош чиқариб» уни ичишга мажбур қилдик. Иккинчи сафар ҳам худди шундай бўлди. Ўзимнинг ўйимда бўлгани учун уни ичишга кўпроқ мен зўрладим. Кейин биласан ҳомилиси бор экан. Ўзи ҳам уялиб бизга айтмабди.

Алла-паллада тарқалдик. Келинчақ боши айланиб кетаётганини айтиб кула-кула хаммадан кейин уйига чиқиб кетди. Ташқаридан ўз йўлига кирган гандираклаб йиқилибди. Шоқвин-суронни эшитибди эри эшикни очса бир аёл пастда ётганимиш. Юғриб борибди. Бошини кўтариб қараса, ўзининг хотини...

Афсус, шифокорлар унинг ҳаётини сақлаб қолиша олмади. Хомилиси тушиб кўп қон йўқотибди.

Аёл бўла туриб, унинг ҳомиладор эканлигини билмай ичкилик ичишга зўрлагани учун ўзини асло кечиролмайдим. Агар ўша ерда «Қўйинглар, ахир бу келинчақка мумкинмаску», деганимда балки фоҳиша рўй бермасиди?! Бугун сеникига келаётганимда

да ўтирган йиғит аёллардан бирига жой берди. У раҳмат ўрнига шаниллаган овозда «Вой, автобусда ҳақиқий йиғитлар ҳам бор экан-ку» дедида поп этиб ўтириб олди. Аёллар шарақлаб қулиб юборишди. Енимга ўтирган аёлнинг оғиздан ноҳуш ҳид келарди. У турган дугонасининг қўлидаги халтасини оларкан: «Намунча оғир?» — деди қулиб. «Ўзиам Каромат тушмагур ҳақиқий бойвуччилигини кўрсатибдида, ичмасанг кўзинг ўйнайдиган, қолганини солиб олдим, эртага тушқанда яна бир отамлашамиз», деди унга жавобан дугонаси. Кейин кулогига энгашиб нималарнидир шивирлади ва шарақлаб қулибди. «Ростдани?» — сўради ўтирган аёл. «Ана қараган, кўзлари юмилди кетяпти, энди эридан эшитадиганини эшитишди», деди сал олдинроқда мудраб турган ёшгина аёлни кўзи билан имлаб кўрсатибди.

Аёлларнинг ҳар қандай гаплари билан овозда гапираришлари, шарақлаб қулишлари автобусдагиларнинг гашига тегадди. Улар тушуб кетишган, орта ёшлардаги бир киши «Э, аёл бўлмай...» деб ёхичини қўйди. Автобус жойидан жилганда эса уларнинг ёқимсиз қулгулари узоқдан яна эшитилди...

Ёшгина бир аёл эса «Вой ичмасан, гап гап бўладими, ахир гапни қизтадиган ана ўша-да», деди. Бахтга қарши кўпчилик қўшни аёллар иккинчи қўшнисининг фикрига қўшилишди. Лекин орадан уч-тўрт ой ўтмай гапни қизтадиган, кўпроқ ичиб қўйган икки сирдош аёл бир-биридан эрини рашк қилиб росманасига муштлашиб қулиб, «гап» тарқаб кетди. Аммо ўша қўшниларимиз ичидан уч-тўрттаси дам-бадам гох кундузи, гох кечаси бир-бириникида улфатчилик қилиш одатини чиқарди. Баъзида ўзим ҳам ана ўшаларнинг оёғида аранг турадиган ҳолда уйларига тарқалаётганининг гувоҳи бўладим.

Дугонанинг гапнинг чеҳрасига қараб ўтириб ана жуда кўп нарсалар хаёлимдан ўтди. Балки, менинг бу мулоҳазаларимни ўқиб баъзи аёллар лаб буришар, эҳтимол жажжлар чиқар. Лекин нима бўлганда ҳам менинг гапларимни ўқиб қўлидаги қадаҳни тўкиб юборадиганлари ҳам тоғилишига аминман. Ахир биз аёлмиз. Беадад хусн, лафотату тароват, шарм-ҳаё, сабру қаноат эгаларимиз. Аёллар ўзининг ана шу гўзал олами билан бутун дунёни мафтун этиб келади. Агар аёл минг бора гўзал бўлсини

унинг ташқи гўзаллиги билан монанд шарму ҳаёси бўлмаса, ундай аёл барчани бирдай мафтун эта олмайдди. Бир танишим шундай воқеани гапириб берди. Қўшнисининг оиласи ҳавас қилса арзигулик, унинг яккаю ягона чироили ва одоли қизини бир замонавий хонадонга узатишибди. Лекин икки ой ўтар-ўтмас қизни қувё олиб келиб ташлабди. Қараган, сабаби нимада экан: қувё бола хотини билан зифатга боришибди. Лекин келинчақ қувёнинг дўстлари тутган қадаҳни ичмай уни шарманда қилган эмиш. У бунақа «маданиятсиз» хотин билан яшашни истамасмиш. Бу воқеани эшитиб йиғитнинг маданиятини қай даражада тушунишга, орамизда ана шундай савияси паст ёшларимиз борлигига ачинаиб кетдим.

Дугонанинг йиғидан қўзғалган юз-қўзғалирга боқар эканман ана шундай фикрлар хаёлимдан ўтди. Ичкилик ичиш, зифатларда эркаклардай бир-бирингиз билан қадаҳ уриштириш, тоғотар ўтиришлар уюштириш бу сизга ярашмайди, муътабар аёллар. Майли, сирлашайлик, бир-биримизга дарду хушандчилигимизни айтиб дилларимизни ёзайлик, чироили тўкин дастурхонлар тузаб тўйлар қилайлик. Лекин азиз дугонажонлар, тўйларда ҳам ёш оилаларимизни қўлларда қадаҳ тутиб эмас, балки ана шу меҳрибон қўлларимиз билан бешик тебратайлик, фарзанд деган зурриётимизнинг бошини силлаш барчамизга насиб этсин. Лабларимиз билан қадаҳ сипқориш ўрнига болаларимизнинг пешонасидан суйайлик. Ичкилик ичиб сархуш бўлиш ва унинг касофатида муқаддас саналмиш оиламизни бузиш бизларга ярашмайди.

Истардимки, аёлларимиздан ичкиликнинг бадбўй ҳиди эмас, ҳамиша мушк анбар бўйи анқисин. Ичкилик туфайли оиламизда кўнгилсизлик ва бемаврид фожиалар юз бермасин...

Ушбу сатрларни ёзар эканман, дугонанинг: «Хали у жудаям ёш эди. Бечора келинчақ яшагача ҳақли эди-ку», дея афсус-надомат билан ўқингани яна бир бор хаёлимдан ўтди.

Шарифа МАНСУР қизи.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЁЪОНЛАР

ОЧИК ТУРДАГИ «ТОШМАРГЕ»

акционерлик жамияти акционерларнинг йиллик умумий мажлиси ўтказилишини маълум қилади

КҲН ТАРТИБИ:

1. Жамиятнинг 1997 йил молиявий-хўжалик фаолияти натижалари бўйича Дирекциянинг ҳисоботи.
2. Фойда ва зарар ҳисобидидаги йиллик балансни тасдиқлаш. Тафтиш комиссияси ва ташқи аудит хулосалари.
3. Фойда ва тўланадиган дивиденд миқдорини тақсимлаш.
4. Акционерлик жамиятининг янги Низомини тасдиқлаш.
5. Ички меъёрий ҳужжатларни тасдиқлаш.
6. Бошқарув органлари аъзоларини сайлаш.
7. Жамият аудиторини тасдиқлаш.
8. Ҳар хил масалалар.

Мажлис 1998 йил 20 майда соат 10.00да қуйдаги манзилда ўтказилади: Тошкент шаҳар, Жаркўрган кўчаси, 47.

Мажлис қатнашчилари 20 май куни соат 8.00 дан 9.30 гача рўйхатга олинадилар.

Маълумот учун телефонлар: 96-48-42, 96-57-02.

«Тошмаргё» акционерлик жамияти

Кузатув кенгаши.

«ТОШМАРГЕ»

акционерлик жамияти муҳосаба баланси 1998 йил 1 январга

т.р.	Кўрсаткичлар	Кўрсаткичлар ҳолати (минг сўм)
1.	Узоқ муддатли активлар	209412
2.	Айланма активлар	680420
	Жами активлар	889832
3.	Ўзлик маблағларининг манбалари	321215
	шу қаторда	
	Устав фонди	38148
4.	Мажбуриятлар	568617
	Баланс пасиви бўйича жами	889832

«ТОШМАРГЕ»

акционерлик жамияти молиявий натижалар тўғрисидаги ҳисоботи 1998 йил 1 январга

т.р.	Кўрсаткичлар	Кўрсаткичлар ҳолати (минг сўм)
1.	Маҳсулот (иш-хизмат) сотишдан тушган тушумлар	1995813
2.	Асосий фаолиятнинг молиявий натижаси (фойда ёки зарар)	327437
3.	Умумий хўжалик фаолиятининг молиявий натижаси (фойда ва зарар)	50354
4.	Ҳисобот йил бўйича соф фойда	151401

Молиявий-хўжалик фаолияти текширувини «Аудит ва ҳисоб» аудиторлик фирмаси ўтказди (лицензия № 423 10 март 1998 йилдан)

ШАХСИЙ ХОНАДОНЛАРДА ЯШАЙДИГАН ВА ЁНИШ МАЎСУЛОЛАРИ ДУДБУРОНЛАР ОРҚАЛИ ЧИҚИБ КЕТАДИГАН АСБОНЛАРДАН ФОЙДАЛАНУВЧИ ФУҚАРОЛАР ДИҚҚАТГА!

«Тошгаз» бошқармаси 1998—1999 йиллар иситиш мавсумига тайёргарлик ишлари олиб борилиши муносабати билан режалаштирилган ҳолда печкачи мўри тозаловчилар томонидан газ асбонларидидаги шабадалатиш каналлари ва мўрконлари ва оммавий равишда туманлар бўйича текширувдан ўтказишларини

МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

Тошкент шаҳар кўнгилли ўт ўчириш жамияти: — Миробод, Шайхонтоҳур, М. Улуғбек, Чилонзор;

«Т — Нуробод» кичик корхонаси: — Ҳамза, С. Раҳимов, Яккаорди, Бектемир;

«Олимжон» жамоа корхонаси: — А. Икромов, Юнусобод, Сирғали;

Мўрконларни текшириш, эҳтиёт чораларини қўриш ва таъмирлаш масалалари бўйича жойинидаги туман газ идораларига ҳамда Тошкент шаҳар кўнгилли ўт ўчириш жамиятига (Темур Малик кўчаси, 114-уй), «Т — Нуробод» кичик корхонаси (Алиев кўчаси, 72-уй), «Олимжон» жамоа корхонасига (Лангар кўчаси, 161-уй) мурожаат қилинсин.

Мўрконларни, шабадалатиш каналларини текшириш, эҳтиёт чораларини қўриш, таъмирлаш билан шуғулланадиган ходимлар ўзлари билан шахсий гувоҳномаларини олиб юришлари шарт.

Муддат ўтиб кетган гувоҳномалар бекор ҳисобланади.

Мўрконларнинг ишга яроқлилиги тўғрисидаги актлар ўз вақтида туман газ идораларига топширилмаса, газ асбонлари туман газдан фойдаланиш хизмати ходимлари томонидан огоҳлантиришсиз узиб қўйилади.

«ТОШГАЗ» БОШҚАРМАСИ.

Ҳар биримиз йўл ҳаракати иштирокчисимиз. Кўча-қўйда гоҳ пиёда, гоҳ ҳайдовчи, ё йўловчи сифатида ҳаракатланамиз. Йўл ҳаракати қоидаларига тўла амал қилишга ҳаммамиз ҳам бирдек масъулмиз. Бу талабни бузганлар Ўзбекистон Республикаси Маъмурий жавобгарлик кодексига биноан тегишли жавобгарликка тортилишини ҳаммамиз билемиз. Бирок жорий йилнинг январидан ушбу қонун бандларига қиртилган ўзгаришдан ҳамма бирдек хабардор эмас. Тошкент шаҳар ИИББ ДАНБ Маъмурий амалиёт бошқармаси бошлиғи, милиция майори Миржалил Иноятов билан суҳбатимиз шу ҳақда бўлди.

— Миржалил Усмонович, Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексга қиртилган ўзгариш ва қўшимчалар нималардан иборат?

— Улар асосан йўл ҳаракати қоидаларини кўпол равишда бузадиган ҳайдовчиларга нисбатан қўриладиган чоралардан иборат. Ундан биринчиси Маъму-

хуқуқларидан маҳрум этиши мумкин. Тўртинчи маротабасида ёнғилроқ жазо билан чегараланганлар эса бешинчи ва ундан кейингиларида транспорт воситаларини бошқариш ҳуқуқидан 6 ойга маҳрум этилмай қолмайди.

Кодексининг 130-моддаси транспорт воситалари ҳайдовчиларининг темир йўлдан ўтиш қоидаларини бузганиклари учун қўриладиган чора бўлиб, энг кам иш ҳақининг бир бараваридан икки бараваригача жарима солиниши белгиланган. Энди бўлса иккинчи қисми билан тўлдирилган.

— Худди шундай ҳуқуқбузарликни маъмурий жазо қўлланилганидан кейин бир йил мобайнида тақдор содир этиш — энг кам иш ҳақининг уч бараваридан беш бараваригача миқдорда жарима солишга ёки транспорт воситасини бошқариш ҳуқуқидан олти ойдан бир йилгача муддатга маҳрум этишга сабаб бўлиши қўрсатилган.

Энг оғир оқибатли йўл-транспорт ҳодисалари транспорт воситаларини маст ҳолда бошқарган ҳайдовчилар томонидан содир этилади. Шу боисдан ҳам Маъмурий жавобгарлик кодексига ўзгариш ва қўшимчалар қиртилганида бундай қоидабузарларга тегишли чора қўришга алоҳида эътибор қаратилган.

Яъни кодекснинг 131-моддасида ҳайдовчининг транспорт воситаларини алдоғолли ичимлик, гивванд модда таъсирида ёки ўзгача тарзда маст ҳолда бошқариш энг кам иш ҳақининг беш бараваридан ўттиз бараваригача миқдорда жарима солишга ёки транспорт воситасини бошқариш ҳуқуқидан бир йилдан икки йилгача муддатга маҳрум этишга сабаб бўлади, — дейилган. Маъмурий жазо чораси қўлланилмаганидан кейин у бир йил мобайнида тақдор содир этилса, транспорт воситасини бошқариш ҳуқуқидан уч йил муддатга маҳрум этилади.

Мастлигини аниқлаш учун тиббий кўриқдан ўтишдан бўйин товланган ҳам деярли шундай жавобгарликка тортилишади.

Муқаддам тиббий кўриқдан ўтказилмай ҳайдовчи тўхтатилган жойда расмийлаштирилганлар асосан жарима билан чекланишарди. Улар бундай қоидабузарликни йил мобайнида бир неча бор тақдорлашса ҳам жарима тўлаб транспорт воситаларини бошқаришда давом этишарди. Шу боисдан ҳам тиббий кўриқдан бош тортиб оёқларини тираб туриб олишарди. Энди уларнинг бу хийланайранглири ҳам ўтмайдиغان бўлди.

Барча фуқароларимиз шунчи тўғри тушунишлари лозимки, бундай қўриладиган чора-тадбирлар биринчи навбатда уларни сергакликка ундайди. Бу эса улар иштирокида содир этилиши мумкин бўлган ноҳуш ҳодисаларнинг олдини олишга таъсир этади. Ахир содир этилаётган оғир оқибатлар, йўл-транспорт ҳодисаларининг деярли барчаси олдий эътиборсизликлар оқибатида юз берапти-ку. Унинг олдини олиш эса ўз қўлимизда.

Суҳбатдош Абдурахим ХАЛИЛОВ.



Бугунги кунда пойтахтимиз ҳуснига хусн қўшиб, жаҳон андозалари даражасига жавоб берадиган меҳмонхоналар сони кун сайин кўпайиб бормоқда. Шулардан бири «Интерконтинентал» меҳмонхонасидир.

Рашид Галиев олган сурат.

Жуда кўплаб машина ишқибозлари «Феррари» русумли автомобилларни яхши билишади ва унинг ижодкори машҳур Энцо Феррарининг номини эъзозлаб тилга олишади. Яқинда бу машҳур ижодкорнинг таваллуд тоғанига 100 йил тўлди. Унинг номи билан аталувчи автомобиллар ҳамон машҳурлиги билан донг таратмоқда.

Энцо Феррари 1898 йилда Италиянинг Модена шаҳарчасида туғилган. У болалигидан опера кўшиқчиси ёки журналист бўлишни орзу қилган эди. Унинг отаси паровозларни таъмирлайдиган устaxonада хўжайинлик қиларди. Бир кунни Энцо отаси билан Болоньяга автопойгага борган, автомобилларга жуда қизиқиб қолди. Унинг хаёлини барча ўғил болалар сингари машиналар банд этди.

Йиллар ўтган ҳарбий хизматдан қайтган Феррари Энцо «ФИАТ» фирмасига ишга кирмоқчи бўлиб мурожаат этди. Лекин улар унинг илтимосига ижобий жавоб бермадилар. Шу сабабли у 1919 йилда кичик бир фирмага ҳайдовчи бўлиб ишга кирди. Озгина вақт ўтганда у «Конструкция» Меҳмонлик «Национале» фирмасига синович-ҳайдовчи сифатида ишга қабул қилишди. Нихоят, у илк бор автомобилда «Торра Флоридо» пойғасида қатнашди. Феррари 1932 йилгача кетма-кет 47 марта автомобиль пойғаларида иштирок этиб, 13 марта галабача эришди. Унинг қанбаб тўрида эса ҳамон бир орзу барқ урарди, бу машина яратиш иштиёқи эди. Бора-бора бу орзу асл мақсадга айланди.

1929 йили «Скудерия Феррари» (Феррари чаван-

рилар, нархи эса баланд эди. «Америка» ва «Супер-Америка» моделларини топди. Машҳур ва бой шахслар шу фирманинг маҳсулотига буюртма бера бошладилар. Орадан йиллар ўтгач, «Феррари» фирмасининг шухрати пасая борди. Чунки янги автомобиллар дунёга кела бошлади. 1966-1967 йилларда ўтказилган пойғаларда «Форд» автомобиллининг олий мукофотини қўлга киритиши «Феррари» фирмасининг пасайиш даври бошланганини яққол кўрсатди. Ана шундан сўнг фирма ўз акцияларининг ярмини «ФИАТ» концернига сотиб, улар билан ҳамкорликда ишлаб бошлади. Бу даврда Феррарининг 24 ёшида оғир хасталик туфайли вафот этган ўғли хотирасига бағишлаб «Дино-206» автомобили чикарилди.

Энцо Феррари 1988 йилда вафот этди. Унинг вафотидан бир ҳафта ўтгач эса фирманинг илгариги шон-шухратини тиклашга муваффақ бўлинди. Чунки Герхард Бергер «Феррари» автомобилда «Италия Гран-при» автопойғасининг голиби бўлди.

Орадан йиллар ўтиб «Феррари» «ФИАТ» фирмасининг мулкига айланди. Хозирда ҳам Маранеллада ҳар кун 17 та автомобиль ишлаб чиқаришмоқда. Бу автомобиллар эса хали ҳам машҳур. Феррари асос солган фирма хали ҳам фаолият кўрсатмоқда. Энцо Феррари ўзи ҳақида: «Менинг ҳаётдаги энг ишончли дўстларим автомобиллардир», деганда нақадар ҳақ эди.

Дилноза ГИЕС қизи.

Бош муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ

Телефонлар:
хатлар — 133-29-70;
эълонлар: 133-28-95,
132-11-39,
факс: (3712) 133-29-09.

Душанба, торшанба
ва жума
кўнлари чиқади.
Навр кўрсаткичи
209

Нашрни етказиб бериш
масалалари бўйича турар
жойлардаги почта
бухмаларига ёки «Тош-
кент почтаси»га 133-74-05
телефонига мурожаат
қилишнинг мумкин.

**ТОШКЕНТ
ОҚШОМИ**

Toshkent oqshomi

Муассис:
ТОШКЕНТ ШАҲАР
ҲОКИМЛИГИ

Манзилимиз:
700000, Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32